

СУТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Мельник Б.О., студент М-33-21

Науковий керівник – *Шевченко В.О.*, доц., к.т.н.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасний світ стикається з різноманітними екологічними проблемами, вирішення яких вимагає системного підходу та відповідального ставлення до природних ресурсів. У цьому контексті концепція екологічного обліку набуває все більшого значення. Для досягнення сталого розвитку та підтримання екологічної рівноваги необхідно дослідити сутність екологічного обліку та розвивати його концепцію як ефективного інструменту управління природоохоронною діяльністю підприємств та організацій.

Деякі проблеми в розвитку екологічного обліку виникають через неоднозначне тлумачення термінології та сприйняття нової концепції різними групами користувачів. На сьогоднішній день не існує загальноприйнятого визначення екологічного обліку в сфері бухгалтерського обліку. У літературі цей напрямок бухгалтерського обліку часто називають по-різному, наприклад, екологічний облік, природоохоронний облік, облік охорони навколишнього середовища та соціальний облік. Це призвело до розбіжностей у розумінні цієї галузі як у науковому, так і в практичному плані.

Ми вважаємо, що термін «екологічний облік» найкраще передає сутність поняття «облік природоохоронної діяльності». Бажано дослідити та уточнити значення терміну «екологічний облік» та його конкретне використання.

Екологічний облік – це система обліку, метою якої є вимірювання та аналіз впливу діяльності компанії на навколишнє середовище та відображення цього в бухгалтерських документах. Основною метою екологічного обліку є надання точної інформації про ефективне використання природних ресурсів, викиди та інші забруднення, а також про заходи, що вживаються компаніями для зменшення впливу на навколишнє середовище.

Конкретні застосування екологічного обліку включають реєстрацію та аналіз екологічних показників, таких як викиди, використання ресурсів та утилізація відходів. Ця інформація допомагає компаніям приймати обґрунтовані рішення щодо зменшення впливу на довкілля, вдосконалення виробничих процесів та реалізації екологічних ініціатив.

Наприклад, Patagonia – відомий виробник функціонального одягу та спортивних товарів, відомий не лише своєю високоякісною продукцією, але й активною позицією щодо екологічних питань. Patagonia використовує систему екологічного обліку для вимірювання різних аспектів свого бізнесу, включаючи викиди CO₂, використання води, управління відходами та вплив на біорізноманіття. Ці дані допомагають Patagonia зрозуміти свій вплив на навколишнє середовище та визначити шляхи зменшення цього негативного впливу. Зібрана інформація є основою для прийняття рішень щодо мінімізації впливу на

навколишнє середовище та розробки нових екологічно ефективних технологій і матеріалів.

Оскільки екологічні проблеми накопичуються, завдання полягає в тому, щоб зорієнтувати екологічну політику та бізнес-діяльність на їхнє вирішення. Для цього необхідно знайти ефективні інструменти. Одним з таких інструментів є екологічний облік, який вимагає вимірювання та обліку негативного впливу людини на навколишнє природне середовище. Екологічний облік фіксує господарські операції підприємств, пов'язані з використанням природних ресурсів та їх впливом на навколишнє середовище.

На думку І.М. Саннікової, «екологічний облік» - це процес обліку аспектів діяльності підприємства, пов'язаних з екологією та системами управління навколишнім середовищем. Екологічний облік відображає процес отримання та обробки екологічної інформації з метою ефективного управління та дотримання вимог законодавства.

На національному рівні екологічний облік визначається як облік, що охоплює фізичні запаси природних ресурсів, оцінює екологічні втрати, реалізує витрати на природоохоронні заходи та враховує реальний валовий внутрішній продукт. На рівні підприємства екологічний облік може використовуватися для внутрішнього управління, фінансової звітності та аналізу фізичних потоків сировини і матеріалів за методом «витрати-випуск» [1].

Протягом століть науковці різних галузей активно досліджували взаємозв'язок між економікою та природним середовищем: у працях таких відомих вчених, як В. Жук, Л. Ларош, М. Федоров, В. Вернадський та М. Руденко, досліджувалися різні аспекти екологічного стану економічної системи. Проте деякі проблеми, пов'язані з особливостями функціонування обліково-аналітичних систем, залишаються невирішеними. Тому дослідження та впровадження екологічного обліку необхідно продовжувати з метою покращення екологічної результативності діяльності підприємств.

Перелік посилань

1. Лень В.С. Екологічний облік: поняття та зміст / В.С. Лень, О.М. Колі-вешко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 223–2296.